

Bozüyük Ýlçemiz Hakkýnda Bilgi

Onaylayan Administrator
Pazar, 14 Ekim 2007
Son Güncelleme Çarþamba, 26 Aralık 2007

Çogu sitede bulabileceðiniz bilgiler bizde de olsun istedik.

Bozüyük adý nereden geliyor?

Bozüyük, yurdumuzun birçok yöresinde olduðu gibi adýný bulunduðu yerin coðrafî özelliklerinden almaktadır. Behir merkezinin kuzeyinde ve çevresindeki tepelere göre bozkýr olan bir tepe bulunmaktadır. Pehre ismini veren bu tepe bir höyük'e benzediðinden ve bozkýr olduðundan behire "BOZHÜYÜK" denilmiştir. Hüyükler yýðma topraktan yapılmýþ yapay tepeler olmalý buradaki tepe doðayla birlikte olupmuştur.

Pehrin kurulupú çok eski ve birçok uygarlýklarýn beþiði ve önemli yollarýn düðüm noktasý olduðu için kurulduðu yerin çevresel ve uygun olarak Bozhüyük olarak anýlmaya başlanmýştýr. Türk ađız ve ses yapýsýna uygun olarak ve çabuk söylemeye yönelik þe "Bozhüyük" sözü zamanla "Bozüyük" olarak biçimlenmiştir. Kaybolan "H" harfi yerine yine Anadolunun birçok yerlerinde bulunan hüyükler ve buna bađlý yerleþim yerlerinde ayný þekilde kaybolmuştur. Karayük, Üçüyük, Yepilüyük gibi.

Bozüyük 'ün Yeri ve Sýnýrları

Yurdumuzun kuzeybatýsýnda Bilecik ilinin ilçesidir. Kuzeyinde merkez ilçe, kuzeybatýda Pazaryeri ilçesi, Kuzeydoðuda Söðüt ilçesi, doðuda Eskiþehir ili, güneyde Kütahya ili, merkez ve Tavþanlı ilçesi, batýda Domaniç ilçesi ve Ýnegöl ilçesi ile komşudur. Ýçeni Km2 olup, denizden yüksekliði 740 metredir.

Bozüyük 'ün Yeryüzü Þekilleri

Daðları: Yükseklikler genellikle ilçenin bat ve güneybatýsýnda yer alır. Batý da Yirce dađýnda Üçtepeler in yüksekliði 1790 metre, Güneybatýda Kala dađýnýn yüksekliði ise 1906 metredir. Doðuda Metristepe 1307 metre, batýda Çamyayla tepesi 1322 metre, Güneyde Kandilbayýrtepesi 1320 metre ve kuzeyde 900 metre ile Kýzýltepe ilçenin yükseltilerini oluþtururlar. Ovaları: Kýzýltepe Boztepenin güney eteklerindeki neojen çanađýnýn yanýndan uzanarak yaklaþık 60 km2 likbir alaný kaplayan Bozüyük ovasý, kuzeybatýda daralarak Karasu vadisine uzanýr. Ova, güneyde geniþleyerek, bir yandan Ýnönü - Kandilli düzlüðüne, diðer yandan Karaadaç ve Akþýnar köylerinin kuzeyindeki sýrtlara kadar devam eder. Ova 3. zaman neojen kayalarla örtüldü. Yaylaları: Ýlçenin güneybatýsýnda yer alan Kömürsu ve Batan yaylaları ilçenin belli bađlý yaylalarýdır.

Bozüyük 'ün Akarsu ve Gölleri

Dikilitaş Deresi: Akþýnar köyünün kuzeyindeki Hüsumler ovasýndaki Sazþýnar kaynaklarýndan çýkan dere doðu - batý yönünde sürdürerek Bozüyük içinden geçer, Bursa yol kavþađýnda Karasu ile birleþir. Karasu: Ýlçenin Bozalan Köyü yakýnýndan doðan Bozüyük'ten Dikilitaş deresini alýp, Ankara Ýstanbul demiryolunu izleyerek Pazaryeri'nden Sorgun deresini Batýdan Selöz , Hamsu, Bekdemir derelerini, doðudan Kýzýldamlar çayýný alır, Osmaneli yakýnlarýndaki Paþalı boðazýndan 500 metre sonra Sakarya nehri ile birleþir. Sarýsu: Ýlçenin güneybatýsýndaki Yepildađ' dan doðan sarýsu, kuzeye doðru akýþýný sürdürür. Üzerine kurulmuştur. Kandilli köyü yakýnlarýndan ilçe topraklarýný terk ederek Eskiþehir topraklarýnda Sakarya nehrinin bir kolu olan Poçayý ile birleþir. Dodurga Barajý - Yapay Göl: Sarýsu üzerindedir. Tapkýnları önlemek ve sulama yapmak amacıyla inþa edilip 1977 yılında iþletmeye açýlmýştýr. Baraj, toprak dolgu tipindedir. Barajın temelden yüksekliði 33.40 metre, depolama hacmi ise 35 m3 olup, göl alaný 245 hektardır.

Bozüyük 'ün Ýklimi ve Bitki Örtüsü

Bozüyük, Marmara bölgesi sýnyrlary içinde kalmasýna karpýn, iç anadolu da görülen karasal iklimin etkisi altýndadyr. Kýplary ol yađýply,yazlary sýcak ve kuraktýr. Yađýplar genellikle kýp aylarynda ve kar beklinde olmaktadır. Don ve kýrađý olayýnýn fazla Ocak ve Þubat týr. Don aylary Kasým ayý ortalarynda baþlar Nisan ortalaryna kadar devam eder. Dađlýk alanlar genellikle koru durumundaki ormanlarla kaplýdyr. Bu ormanlarda 1000 metreyi aþan bölümlerdeki egemen ađaç türleri karaçam, kayýndýr. Plat üzerinde yer yer topluluklar oluþturan karaçamlara karpýn daha alçak kesimlerde kýzýlçam ve meþe türlerine rastlanmaktadır. Y dađýnýn 1500 metreyi aþan kesimlerinde köknar türleri ile birlikte ardýç ađaçlaryda yer almaktadır. Alçak ve düz alanlarda otsu çalýlýklar görülür.

Tarihi

Asya ile Avrupa arasýnda dođal bir köprü görevi gören Anadolu'nun hemen her köþesibu önemle jeopolitik konumu nedeniyle, ilk çaðlardan bu yana hareketli ve zengin bir tarihe sahiptir. Ýlkçaðlardan beri bölgemizde sýrasýyla Hititlerin, MÖ 1200 yýllaryndan balkanlardan gelen Frigya'lylaryn bölgeye egemen olduđu þimdiki Ýçköy, Yaylacýk ve Maniþar olarak adlandýrylan kesimlerde ta Mina þehrinin kurulmuþ olduðunu antik kalýntylardan anlyyoruz.

Bölgemizdeki yaklaþýk 600 yýllýk Frig egemenliðine dođudan kaskaslardan gelen Kimmer'ler son veriyor. Kimmerlerin yaklaþýk 1 asýrlýk egemenliðinede batýdan gelen Lidya'lylar son vermiþtir.

Bundan sonraki asýrlarda sýrasýyla bölgemize dođudan gelen Pers'ler ile batýdan gelen Büyük Ýskender komutasýndaki Makedonyalýlar egemen olmuþtur. Ýskender imparatorluđu parçalanýnca bölgemizde uzun yýllar bu imparatorluðun parçasý olan Bitinya'lylar yaþamýþtýr. Sonralary Roma Ýmparatorluđu egemenliðine giren bölgemiz M.S. 395 yýlýndan sonra dođu Roma yan egemenliðine katýlmýþtýr. Bu yýllarda Bozüyük'ün adýnýn "LAMUNÝA" olduðunu biliyoruz.

600 - 720 yýllary arasýnda bölgemiz, Ýstanbulu almak için gelen Arap Emevi kuvvetlerinin geçit yeri olmuþtur.

1071 yýlýnda dođudan gelen Selçuklu Türk'lerinin Malazgirt Savaþý sonucu, Bizans Ýmparatorluðuna son vermesiyle Bozüyük v çevresi ebedi Müslüman Türk egemenliðine kavuþmuþtur.

Ancak bölgemiz yukarydada belirtildiði gibi jeopolitik yani(Asya - Avrupa kervan yolu, Ýpek yolu, Haçly yolu) üzerinde olma özelli nedeni ile sýk sýk dođudan ve batýdan gelen akýnlarda el deðiþtirmesi yoluyla uygarlyklar kurulup yýkýlmýþtýr.

Daha ilerki yýllarda (M.S. 11.asýr ve daha sonra) haçly seferlerinde özellikle 1.Haçly seferinde bölge zaman zaman Hristiyanla Müslümanlar arasýnda el deðiþtirmiþtir. Bu konudaki en yakýn tarihi olay Eskiþehir yakýnlaryndaki 1097 yýlýnda yapýlan Haçly k Godefoit ile Selçuklu Hükümdary Kýlarlan arasýndaki Dorylaion savaþýdyr.

Selçuklularýn Anadolu'ya egemen olmasý ile birlikte Bozüyük Sultanönü uç beyliðinin bir Kariye'si (köy) idi. Selçuklu hükümdary Gýyasettin Mesut'un 1289 taihinde Osman beye gönderdiði 2. menþurunda Eskiþehir'den Yeniþehir'e kadar olan bölgeyi bir sancak kabul edip Osman beye vermesiyle Bozüyük'te o tarihten itibaren Osmanly egemenliðine girmiþtir.

Cihannuma tarihi, Bozüyük'ün ikinci adına ÝNÖNÜ olarak göstermekte ve bazı eski kayıtlarda ise bu ad "BOZÜYÜK MAA ÝNÖNÜ" olarak geçmektedir.

Osmanlı devletinde gerek sınırlarda savaşıan orduların, gerekse cepheye giden orduların yol boyunca beslenmesinde halka yüklemiştir. Bu amaçla ordunun hareketinde önce izleyeceği askeri yol, kısa bir süre için dinleneceği noktalar belirlenmekte ve bu yerlerde ordunun yiyecek ve yem olarak kullanacağızair miktarı saptanarak kadınlardan bunları sağlaması istenmekteydi.

Kanuni Sultan Süleyman'ın Bađdat seferine çıkacak Kasım paşa komutasındaki ordusunun Bozüyük'tekonaklayacağı haberi giden ordunun ihtiyacı olan erzak karşılanıyordu. Kasım paşa bu yardımlardan çok memnun kalıyordu. "Eğer savaşı kazanıp dönersem bu dairesine bir cami yaptıracağım." der. Savaştan zaferle dönen komutan sözünü tutup cami ve külliye (han, hamam, yemekhanesi, sýbyan mektebi gibi eklentileri) 1525 - 1528 yılları arasında yaptırdı.

Cami ve külliye yapılmaya başlandı birlikte bu ödr köy halkı birer ikişer şimdi Kasımpaşa Mahallesi'nin bulunduğu yerde toplanarak günkü BOZÜYÜK'ü oluşturdular.

Bozüyük uzun yıllar Sultanönü sancağı'nın Kariyesi durumunda kalmıştır. 93 Harbi diye bilinen 1877 - 1878 Osmanlı - Rus savaşlarından sonra Balkanlardan kaçarak Anadolu'ya göç eden Türklerin büyük bir bölümünün Bozüyük'te yerleşmeleri sağlanmıştır, daha sonra bucak ve belediye kurumları kurulmuştur.

Bozüyük'ün bucak durumuna getirilmesinin ilginç bir öyküsü vardır. Rivayete göre Bozüyük'ün ileri gelenleri buranın bucak olması için aralarında anlaşarak Ýnönü bucak müdürünü kaşırmayı planladılar. Daha önceden müdürün oturacağı resmi dairesi ve evi hazırlanmış, geç saatlerde atlı arabalarla Ýnönü'ye giderek bucak müdürünü kaşırdılar Bozüyük'e getirirler. Ertesi gün müdürün kaşırdığı durumu yetkililere bildirirler. yetkililer bu duruma çok paşırdı. Çünkü böyle bir olay o zamana kadar ne duyulmuş ne de görülmüş, taraftan da Bozüyük'lülerin bu hareketi çok hoplarına gider. Ýnönü'lülere yeni bir bucak müdürü sözü vererek kaşırdıkları müdürün sağladılar.

Böyle bir yöntemle bucak merkezi olan Bozüyük, önce Söđüt'e bağlandı. 1885'te Ertuđrul livası kurulunca Söđüt'ün bucağı olarak bağlandı. 2.Mebrutiyetin ilanı ile (1908) aynı livaya bağlı kaza merkezi durumuna getirildi. 1924'te iller teşkilatının kurulması ile durumuna getirilerek Bilecik iline bağlandı.

Kurtuluş savaşında batı cephesinin ilk kuruluş günlerinde (18 Haziran 1920) Bozüyük bir müddet cephe karargahı olmuş ve halk gösterdiği vatan sevgisi ve fedakarlıkla 1920 Haziranında başlayan ve Bursa'nın düşmesiyle sonuçlanan ilk düşman taarruzunu Eskişehir'e doğru ilerlemesini durdurmakta ordumuz için bir dayanak olmuştur.